

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

LETO III. — Štev. 5.

NOVO MESTO, 1. FEBRUARJA 1952

CETRTLETNA NAROČNINA 100 DIN

IZHAJA VSAK PETER

SINDIKALNE PODRUŽNICE ZBORUJEJO

Smo v mesecu občnih zborov sindikalnih podružnic in priprav na volitve novih delavskih svetov. O pripravah na te zборе je predvsem sindikalni tisk že precej pisal, sindikalne organizacije pa so o njih obvestile podružnice pisмено in na okrajnih plenarjih OSS. V novomeškem okraju navzlic plenumu OSS pa priprav na občne zборе sindikalnih podružnic niso še nič kaj dosti razmislile. Vse kaže, da bo treba na letošnjih občnih zborih temeljito prereseti vrste sedanjih odborov podružnic in izvoliti v nova vodstva podružnic res sposobne in sindikalni stvari predače člane, ki se ne bodo strašili dela in odgovornosti.

Od tedna do tedna

Sedanje zasedanje Organizacije združenih narodov se bliža koncu. Pozornost sveta, ki je bila več tednov obrnjena v Pariz, se sedaj obrača k drugim žariščem, kjer zadevajo razna politična naspotja druga ob drugo. Angleški imperij doživlja krizo, o kateri je bilo zadnje tedne napisanih menda največ komentarjev. Churchill se je vrnil iz Amerike in je že poročal svoji vladi, kaj je tam opravil. Sedaj ga čaka huda ura v parlamentu, kjer ga bodo laburistični (delavski) poslanci napadli, da je obljubil preveliko pomoč Amerikancem pri njihovih načrtih na Daljnem vzhodu.

Medtem pa so se v Londonu nekoliko oddahnili zaradi položaja na Bližnjem vzhodu. Se ko je na mnogih krajih v glavnem mestu Egipta, v Kairu, gorelo in so se slišali strelci demonstrantov proti Angležem (demonstranti so napravili baje za 40 milijonov šterlingov škode), se je egiptovski kralj Faruk odločil in odstavil Nahas paševu vlado, ker »ni uspela obdržati reda v deželi ter pooblastil novega človeka, kakor pravijo, neodvisnega politika Maher pašo, da je sestavil novo vlado, ki bo vodila umirjenjšo politiko do angleških čet v Sueskem prekopu. Ali je zmogla kraljeva privrženost Londonu, ali pa so k temu pripomogli tudi ameriški opomini? Ti opomini so bili morda tudi sad razgovorov med Churchillom in Trumanom, saj je Churchill s svojim popuščanjem na Daljnem vzhodu tudi napravil ameriški politiki lepe usluge.

Ce bosta egiptovska in angleška vlada našli mirnejšo pot za rešitev spora, rešitev, ki bo pravična in trajne vrednosti, bo to seveda pomenilo močan prispevek k pomirjenju na svetu. Po zelo obširnem in ostrem pisanju moskovskega tiska sodeč, je namreč Kremenlj že krepko računal, da bo ob tem sporu izbil koristi zase. V svetovnem tisku se namreč širijo glasovi, da je Višinski pripotoval domov z načrti, da bi Rusija prodajala za bombaž Egiptu tanke in avtomatsko orožje. Pa tudi zadnja nota Ameriki, v kateri Moskva protestira proti namenom, da bi se za Bližnji in Srednji vzhod ustanovilo posebno poveljstvo, ki bi štiti področje pred agresijo in v katerem bi sodeloval tudi Egipt, daje slutiti, da so se kominformovski poplavarji začeli resno ukvarjati z mislijo, da bi zase odščipnili kakršne koli imperalistične postojanke v tem delu sveta.

Nič manj kot egiptovsko vprašanje, je tudi nemško zopet v ospredju. Ne bo napak, če ugotovimo, da se iz nemškega vprašanja v kakršni koli obliki lahko izcimijo škodljivi pojavi prav zaradi tega, ker je ta dežela še vedno razdeljena in so predvsem v Moskvi odločeni, da svojega dela ne bodo izpustili iz rok, ker jim izkoriščanje zasedenega ozemlja močno koristi pri ustvarjanju njihovega »komunizma«. Zaradi tega poganjajo razne maščevalne ideje in organizacije. Pred nekaj dnevi je imel na primer v Bremenju v neki cerkvi bivši nacistični vrhovni dirigent »Arbeitsdiensta« Niel koncert, na katerem so igrali nacistične korčnice. Dvorana je bila v prvem nadstropju, okrog 1500 poslušalcev pa je tako navdušeno pelo z muziko vred in aplaudiralo, da so popokale žarnice v prtiličju. To je seveda samo delec podobnih izbruhov, ko iščejo ljudje uteho v spominih na »slavno« preteklost.

Posebno pozornost pa je nemško vprašanje zbudilo zadnje dni še z neke strani: V Parizu je bila konferenca ministrov za ustanovitev evropske armade, na kateri je bil navzoč tudi zahodnonemški zastopnik Hallstein, ki je ob koncu konference v presenečenje vseh izjavil, da Zahodna Nemčija ne bo mogla biti član evropske skupnosti, če je hkrati ne bodo sprejeli kot enakopravne članice v Severnoatlantsko zvezo. V istem času pa je zahodnonemški kancler Adenauer zagrozil, da bo Nemčija bojkotirala evropsko armado, če Francija ne bo priznala Posarja za autonomno državo. Ti dve zahodnonemški zahtevi se opirata na moč svoje dežele, ki je gospodarsko zelo narasla in igra pomembno vlogo v načrtih zahodnoevropske obrambe. Adenauerjeva vlada ve, da so načrti o obrambi zahodne Evrope brez Nemčije brezuspešni, zato je začela tako krepko udarjati po miži in zahtevati koristi zase.

pravi praznik. Spored zborov in sklepov naj bodo zato taki, da bodo pritegnili vse navzoče k sodelovanju, z zborov pa naj člani sindikatov odhajajo zadovoljni in z zavestjo, da so opravili pomembno delo. Nič ne bi bilo napačno, če bi s predvsem za uvod pripravili krajši kulturni program. Prostor, kjer bo zbor, naj bo posebno okrašen. Poziv na tekmovanje delavskega upravljanja naj bi bil prva točka občnega zbora, če o njem že niste morda prej na sestanku temeljito razpravljali. Občni zbor sindikata naj bo svečana obljuba, da bomo vložili v novem tekmovanju vse naše sposobnosti za nove uspehe. Občni zbor sindikata pa naj bo hkrati temeljita priprava na volitve delavskega sveta v podjetju. Organizacija naj se po občnem zboru v celoti razgiblje v pravo sindikalno življenje. Pred nami je kopica pomembnih nalog pri uresničevanju novih gospodarskih ukrepov in samoupravljanju. Vedno bolj in bolj rastejo pravice delovnih kolektivov pri upravljanju naše celokupne proizvodnje. Družbene obveznosti delavskih kolektivov nenehno naraščajo. Občni zbori sindikatov bodo zato položili račune dosedanjega dela in uspehov, predvsem pa bodo nakazali obširne naloge, ki so pred nami.

Nov način gospodarjenja ne nastaja v naši domovini sam po sebi. Od nas vseh terja zavestnega razrednega boja, temeljitega obračuna z vsem starim, odmrlim, kar marsikje še hromi našo proizvodnjo in ovira samoupravljanje. Boj za uresničitev vseh naših izprememb bo predvsem dobojeval naš delavski razred, ki je tudi v preteklosti vedno znova dokazoval, da se ne straši žrtve in naporov, kadar terja domovina od njega izpolnitve novih nalog. Brez težav seveda tudi tokrat ne bo šlo. Pri njihovem premagovanju pa nam morajo v odločilni meri pomagati prav naše sindikalne organizacije. Gre za vzgojo članstva sindikatov, za poglobljeno kulturno-prosvetnega dela v naših vrstah, za čedalje večje razumevanje našega gospodarstva kot edinstvene celote. Socializem gradimo v pogojih, kakršnih ni imela še nikoli nobena država na svetu.

Boj za socializem je cilj delavskega razreda, kateremu se ne moremo in ne smemo odreči. Letni obračuni naših osnovnih sindikalnih organizacij zato ne smejo izveneti kot prazna dolžnost, temveč kot resničen obračun s preteklim letom, ob katerem pa si jasno začetujemo pot za nove zmagave in zaključnem letu prve Titove petletke.

Lep uspeh združnikov na Trški gori: 230 din za delovni dan

V nedeljo 27. januarja so imeli združniki na Trški gori redni letni občni zbor, katerega so sami imenovali »naš največji praznik«. Uspeh njihovega dela v lanskem letu je najbolj razviden iz čiste dohodka in višine zaslužka delovnega dne: 230 din za vsak delovni dan. O naporih, razvoju in uspehih kmečke delovne zadruge na Trški gori bomo obširneje poročali prihodnjč.

Dolenjski krič in helmi so pokriti z belo odejo. Vlak si je komaj utri pot iz Ljubljane. Sneg povzroča mnogo nevarnosti, posebno otrokom pa tudi mnogo veselja.

V okraju Trebnje se pripravljajo na volitve občinskih odborov OF

V pripravah za bližnje volitve občinskih odborov OF v trebnjskem okraju je bilo v zadnjem tednu postavljenih več iniciativnih odborov za izvedbo teh volitev. Odbore sestavljajo člani Partije, Fronte in ostalih množičnih organizacij, poverjena pa jim je izbira kandidatov in sestava kandidatske liste za občinske odbore OF. Med članstvom Fronte je precej zanimanja za nove frontne volitve.

24. januarja je bila v Trebnjem konferenca predsednikov in tajnikov KLO trebnjskega okraja. Na konferenci, kateri je prisostvoval tudi član Kmečke komisije pri CK KPS tov. Strukelj, so med drugim obravnavali vprašanje gospodarskega računa in rentabilnosti krajevnih komunalnih podjetij, razpravljali so o družbenem planu, sečnji in pogozdovanju goščav ter redko rastočih gozdov. Precej je bilo razpravljanja tudi o utrjevanju zakonodaje, ki se v praksi dela krajevnih odborov še vse premalo dejansko izvaja.

O. K.

V novomeškem okraju je bil POPIS ŽIVINE PREDČASNO ZAKLJUČEN

Popis živine, perutnine in čebelnih panjev je izvedlo v novomeškem okraju 69 popisovalcev. Skoraj vse krajevne popisne komisije so odposlale na okraj ves popisni material že pred določenim rokom in brez napak. Izjema sta samo KLO St. Peter in Globodol, kjer so bili podatki precej pomešani, kar pa je bilo pozneje popravljeno. K dobremu uspehu popisa je pripomogla skrbna organizacija popisa, temeljite priprave in stalna pomoč članov okrajne kontrolne popisne komisije, ki so ves čas pomagali posameznim popisovalcem in jih kontrolirali. Vsi popisovalci (iz izjemo gornjih dveh primerov) so se zavedali važnosti točnega popisa in so svoje delo vestno izpolnili. Da so popisovalci delo opravljali s čim večjo skrbnostjo, je najbolj dokaz to, da so sproti odkrivali vse utaje. Utaj je bilo letos veliko manj kot prejšnje leto — samo 29, dokim jih je bilo v prejšnjih popisih tudi nad sto.

Največ utaj je bilo ugotovljenih v KLO

Kaj deta Otepševalno društvo v Kočevju?

Otepševalno društvo v Kočevju pripravljajo delovne plane ter ostale načrte, da bo spomladaj lahko takoj pričelo z obširnimi deli.

Društvo si bo v tem letu zgradilo in uredilo lastno vrtnarijo za razne vrste okrasnega cvetja, grmičja in drevesja. Po novem urbanističnem načrtu bo v mestu več parkov, manjših nasadov in obcestnih zelenih pasov. Za vzdrževanje bo treba veliko okrasnih rastlin, ki se jih težko dobi in so drage, razen tega pa tudi vse ne odgovarjajo ostri klimi kočevske kotline. Zato se je društvo odločilo za lastno drevenico oziroma vrtnarijo. Okoli letnega kopalnice in športnih prostorov za tenis, odbojko, košarko itd. ter otroških igrišč in prostorov telesno vzgojnega društva »Partizan« bo urejen lep park in sprehajališča. Dela za to so se že začela.

Društvo bo sodelovalo pri vseh delih z ljudsko oblastjo, da se bodo čimprej uredile higienске razmere Kočevja. Nujno potrebno je poleg mestnega vodovoda urediti predvsem kanalizacijo in očišči reko Binko. Mestni ljudski odbor je v zadnjem času izdal več umestnih in potrebnih ukrepov. Poskrbeti pa bo treba, da bodo vsi, ki te ukrepe omalovažujejo, najstrožje kaznovani. Navzile temu, da je sedaj urejeno pobiranje in odvažanje smeti iz mesta, jih vendar meščanov še vedno odmetuje po stari navadi

Ob šolskem polletju v Beli krajini

Ob zaključku prvega šolskega polletja je prav in potrebno, da se natančneje seznanimo z uspehi oziroma neuspehi naših osnovnih šol in gimnazij in da ugotovimo vzroke neuspehov. Le na ta način se bomo v prihodnjem polletju znali izogniti raznim nepravilnostim in dvigniti kakovost našega dela.

V Čnomaljskem okraju je 33 osnovnih šol, pet nižjih gimnazij in višja gimnazija v Črnomlju. Osnovne šole obiskuje 2598 učencev, nižje gimnazije 694 dijakov, v višjih razredih gimnazije v Črnomlju pa je 134 dijakov.

Ugotoviti moramo, da se ogromna večina prosvetnih delavcev dobro zaveda svojega poslanstva in si vsestransko prizadeva dati učencu ono znanje, ki ga predpisuje učni načrt in ki ga narekuje današnje življenje. Navzlic temu pa z doseženimi uspehi na naših šolah ne moremo biti povsem zadovoljni. Povprečnega opazovalca bi 70- do 80-odstotni uspeh na osnovnih šolah kar zadovoljil. Toda če pregledamo nekoliko globlje onih dvajset do trideset odstotkov učencev, ki izkazujejo

nezadosten uspeh, opazimo, da so to predvsem učenci, ki zelo neredno obiskujejo pouk in katere starši preveč zapostujejo doma ter jim ne dajo niti toliko možnosti, da bi napisali domače naloge. Med temi so spet učenci onih staršev, ki ne prihajajo na roditeljske sestanke z izgovorom, da ni treba »uvajati novotarij«. Vsem onim staršem, ki v večini nezavedno grešijo pri vzgoji in nadaljnji izobrazbi svojih otrok, moramo povedati, da je življenje vedno zahtevnejše in da so že davno minuli časi, ko so nam zatrjevali, da je dovolj, če zna učenec brati, pisati in računati.

Tudi uspehi na nižjih gimnazijah nas ne morejo zadovoljiti, čeprav se iz leta v leto dvigajo. Predvsem se moramo zavedati, da nižje gimnazije niso namenjene samo onim učencem, ki žele nadaljevati študij, temveč spadajo nižji razredi gimnazij v obvezno sedem- oziroma osemletno šolanje. Mnogi učenci prinašajo v gimnazije miselnost svojih staršev, češ da je gimnazija nepotrebno zlo. Ravno takšni učenci so velika ovira, da ni vidnejših uspehov v gimnazijah. Prihajajo v šolo — tudi redno — toda ne uče se in se nečejo učiti. Zato ni prav nič čudnega, da imamo 93 ali 13,4% dijakov, ki imajo po pet in tudi več nezadostnih ocen. Če imajo nekateri dijaki že danes tako malomaren in brezbrizen odnos do učenja in s tem tudi do življenja, kakšen bo šele njihov poznejši odnos do dela, ki se mu bodo posvetili? V te probleme bi se bilo treba nekoliko bolj poglobiti in jih reševati na roditeljskih sestankih. Uspeh prav gotovo ne bo izostal, če se bodo tega z resno voljo oprijeli ne samo profesorski zbori, temveč tudi starši dijakov.

Positivne uspehe ima v okraju 290 dijakov ali 40,3%, vseh ostalih 414 dijakov ali 59,7% pa ima nezadostne ocene. Te številke nas nikakor ne morejo zadovoljiti. Vsi, ki se količkaj zanimajo za učne uspehe naše mladine, predvsem starši in učitelji, so dolžni, da se temeljito pogloblje v to vprašanje in da skušajo najti prijeme, ki bodo našega dijaka-nižšolca dvigali in dvignili.

Z. T.

Kratke vesti

SKOPLJE. — Tudi v Makedoniji se pripravljajo na novo upravno-teritorialno razdelitev. Sedaj ima Makedonija 450 ljudskih odborov, po reorganizaciji pa bo imela 230 občinskih ljudskih odborov. Med drugim bodo zmanjšali tudi število okrajev tako, da bodo imeli od sedanjih 27 samo 18 okrajnih ljudskih odborov.

KOPER. — Tudi v Jugoslovanskem delu svobodnega tržaškega ozemlja je v razpravi osnutek družbenega plana, ki ga je sestavila uprava tega področja. Družbeni plan predvideva precejšnje povečanje proizvodnje in zmogljivosti podjetij istrskega okrožja.

PARACIN. — Te dni je minilo 40 let, kar je bila v Paracinu odprta prva steklarna v Srbiji. Ta steklarna je bila po osvoboditvi močno mehanizirana in njen delovni kolektiv si je že trikrat priboril prehodno zastavo zvezne vlade kot najboljši svoje stroke. Paraciška steklarna zalaga domače tržišče z 220 kvalitetnimi proizvodi, mnogo proizvodov pa izvažata tudi v tujino.

BEOGRAD. — Putnik pripravljata za februar in marec veliko skupinsko potovanje srbskih združnikov v Slovenijo in Hrvaško. Nad dva tisoč združnikov bo obiskalo Zagreb, Reko, Opatijo, Postojno ter razna industrijska središča na Hrvaškem in v Sloveniji.

LONDON. — Organizacija Združenih narodov za znanost, prosveto in kulturo (UNESCO) je objavila 12-letni načrt za boj proti nepismenosti. Po podatkih te organizacije je na svetu še približno 1 milijardo 200 milijonov nepismenih. Največ jih je v Aziji, Afriki, in Južni Ameriki.

PARIZ. — Po vsej Zahodni Evropi so te dni divjali snežni viharji, ki so prinesli Franciji, Angliji in Škotski toliko snega kot ga že dolgo ne pomnijo. Tudi v obmorskih krajih Španije in Portugalske je snežilo, kar je redek vremenski pojav.

WASHINGTON. — Kljub močno razviti industriji tudi Anglijo tarejo velike finančne težave. Zaradi tega ji je ameriška vlada dodelila gospodarsko pomoč v znesku 300 milijonov dolarjev. Razen tega pa pričakujejo, da bo Anglija dobila tudi vojaško pomoč od Amerike.

NEW YORK. — Statistični urad Združenih narodov je izdal zanimivo poročilo koliko je proizvedla industrija vsega sveta v četrtem tromesečju leta 1950. Po teh podatkih je bila v tem času svetovna industrijska proizvodnja dvakrat večja kot v istem obdobju leta 1929. Med drugim je bilo na svetu v četrtem tromesečju leta 1950 izkopanega 1200 milijonov ton premoga, (v vseh teh podatkih ništa všteti Sovjetska zveza in Kitajska) 93 milijonov ton železne rude, proizvedena 140,9 milij. ton jekla.

Tekmovanje žena v kočevskem okraju

Plenum okrajnega odbora AFZ je 18. januarja zbral v Kočevju članice Izvršnega odbora AFZ. Zene so se pogovorile o dosedanjem in bodočem delu ter pripravah na volitve vaških odborov AFZ oz. sekcij Fronte. Zene kočevskega okraja so doslej dosegle lepe uspehe predvsem v organiziranju kuharskih in šiviljskih tečajev, ki jih imajo zdaj v okraju že 10, pripravljajo pa še nove kuharske tečaje.

Zene so sklenile na plenumu, da bodo vaški odbori AFZ tekmovali za vključitev novih žena v organizacijo, v dobri vzgoji šolskih otrok, pomoči pri razvoju združništva in vključevanju žena in deklet v članstvo splošnih kmečkih združenj.

Na plenumu je bil izvoljen novi odbor. Za predsednico žena kočevskega okraja je bila izvoljena znana politična delavka med ženami, tovarišica Pepca Delbajak, za novo sekretarko pa tovarišica Marija Pirnat, bivša partizanska borka in nosilka spomenice od leta 1941.

VOLKOVI V BELI KRAJINI

Z novozapadlim snegom, ki ga je letos tudi v Beli krajini, kjer so zime običajno zelo mile, zapadlo preko 30 cm, so se pojavili volkovi v Beli krajini in tolikšen število, da psi niso več varni pred njimi. Pogosti so primeri, da volkovi ponoči požre v eni sami vasi po več psov, ki so bili priklenjeni na verigo. Gospodarji so v strahu pred volkovi pričeli že noč zapirati pse čuvaje v hleve, skednje in druge zaprte prostore. Volkovi se zadržujejo masi v Veliki Kolpi in stikajo okrog hlevov. Ker so se volkovi v zadnjih treh letih preveč razmnožili, bi bilo potrebno organizirati najne veliko lovsko hajko. Gradaška lovška družina pa jim bo pričela nastavljeni zastrupljene vabe.

Pred volitvami občinskih odborov OF v Beli krajini

Volitve v vaške odbore OF so bile v Beli krajini po večini izvedene še v teku decembra lanskega leta. Ta mesec pa je posebej pripravam za izvedbo volitev v občinske odbore OF. Zadnje nedeljo so bili sestanki v Semiču, Adlešticah, Vinici, Starem trgu, dočim je bil sestanek odbornikov vaških odborov OF za sektor Gradac, ki bi se moral vršiti v Podzemlju. Preslaho organiziran in je bil ponovno sklican v nedeljo 27. januarja. Zanimanje za volitve v občinske odbore OF je precejšnje. Člani OF predlagajo v odbore zares preizkušene borec za gospodarski in politični napredek Bele krajine.

Prekopa na razpotju

Toliko Prekopčanov prav gotovo še ni bilo na nobenem sestanku, kot jih je bilo 23. januarja zvečer, ko so sklicale sestanke množične organizacije. Prostor na Divjakova gostilna je bila nabito polna vročevrtnih, za ta sestanek posebej pripravljenih kričavec. No, tudi pametni možakarji in razumni gospodarji na tem »bojevitem« sestanku niso bili v manjšini. Več kot sto vaščanov je med hurenjskim vpitjem »razpravljalo« o važnem vprašanju:

... h Kostanjevici ali St. Jerneju

Uvodna beseda predsednika krajevnega ljudskega odbora je utonila med splošnim vpitjem, ki je šlo skozi ušesa. »Mi smo za St. Jernej!« so udarili Ostržičani. »Ker smo prvi pri plačilu in oddajah, mora naša beseda tudi nekaj veljati!« so se pribili.

»Saj ne gre za vas, gre za Prekopčane, ki so se razcepili na dva dela,« jim je bilo pojasnjeno.

»Mi smo pa že podpisali, kaj pa se hočete več?« je v en glas zavpila skupina pri vratih, ki je navdušena za priključitev h Kostanjevici.

Da, res, pred dnevi so na Prekopi pobirali podpise, češ, vsak se naj s podpisom izjavi, kam želi. In tako je nesrečni plebiscit razdelil Prekopčane na dva dela, kajti en del vaščanov, očitno pod vplivom trimesečne predhodne podtalne propagande, je podpisal za priključitev h Kostanjevici. Kdo je zbral podpise, s čigavim dovoljenjem in tudi kdo je podpisal, to je poglavje zase. Dovolj je, če povemo le to, da so podpisali tudi taki, ki se ne udeležujejo nobenih volitev, sedaj pa so kot murni priljezi na dan, mileč, da je napačil njihov čas. Kaže, da naša najnovejša zgodovina Prekopi ni vtisnila svoje pečate, kajti v vsaki drugi vasi novomeškega okraja bi bili vsi taki ljudje že davno onemogočeni.

Kolikor se je sploh dalo razločiti iz organiziranega vpitja pri vratih, naj bi govorili za priključitev h Kostanjevici sledeči razlogi:

Pokopališče, cerkev, vinogradi, ravno pot v Krško

»Pa davki so tam manjši in na orožne vaje ni treba iti« je hripavega grla iztisnila kot podkrepitve gornjega razloga rdečelčna ženska, ki je sedela na peči. Najbolj bojeviti v tej skupini je bil možak z dolgimi brki in v črni kučmi. Baje je zidar in zaslužni dneвно vsaj 500 din in zraven obvezno zahteva seveda še dobro hrano in pijačo. Kakšen interes ima tak človek za sedež bodoče občine, je težko ugotoviti.

Na odprtem partijskem sestanku IV. novomeškega terena

25. januarja zvečer je sklicala osnovna partijska organizacija IV. terena v sindikalnem domu odprt partijski sestanek, katerega se je udeležilo okrog 70 članov Partije in ostalih množičnih organizacij. Sestanek se je udeležil tudi sekretar mestnega komiteja KPS Miha Počrvina.

Na dnevnem redu je bila razprava o družbenem planu, o potrebi zboljšave nekaterih komunalnih naprav, o požitivni dela v množičnih organizacijah, o pripravah za volitve občinskih frontnih odborov in še o nekaterih drugih problemih.

Razprava o družbenem planu je bila živa in stvarna. Dokaz, da so naši delovni ljudje pravilno razumeli važnost uvažanja gospodarskega računa v vseh podjetjih. Mnoge skrbi, ali bodo nekatera podjetja, posebno manjša, sploh lahko še obstajala pod novimi pogoji. Izražena je bila bojazen, da bo prišlo do brezposelnosti, kar je seveda brez podlage. Če se bi res kje pokazalo, da je še vedno precej podjetij, ki iščejo delovno silo. Se pravi, povpraševanje po delovni sili je še vedno večje kot ponudba.

Na sestanku je bilo precej govora o raznih pomankljivostih komunalnih

Po daljšem vsesplošnem prerekanju so prišli do besede tudi pametnejši možakarji in gospodarsko razgledani vaščani. Razlogi, ki so jih navajali za priključitev k St. Jerneju naj bi bili predvsem gospodarski, geografski in politični.

»100 let smo bili pod St. Jernejem in nas nihče ni zapostavljali; po katastralnih mapah spadamo v St. Jernej in s priključitvijo naših vasi postane trg zaokrožena gospodarska celota, ki zajema vso šentjernejsko dolino; prometne zveze od nas so usmerjene v Novo mesto. Tam imamo okoližno in okrajno sodišče ter gimnazijo. Na sejmimo gremo izključno v Novo mesto in tako lahko morebitne opravke na okraju opravimo mimogrede. Poleg tega pa bo šentjernejska občina ena najmočnejših v okraju in bo zato imela najmanjše doklade na davke.« Tako so utemeljevali ljudje, ki vidijo delj kot preko vaškega plota in ki so tudi dosedaj aktivno sodelovali z ljudsko oblastjo.

Najprej »Strah Gorjancev«, zdaj še zli duh Prekope ...

»Taki ste kakor kokoši, če prileti med nje kragulj in potem vreščijo in ne vedo ne kod ne kam.« je ocenil kričavo skupino pri vratih nek možakar. Ocena je bila pravilna, kajti čutilo se je, da je med to skupino res planil kragulj in jim zmešal razsodnost. Kot neviden zli duh je vplival na »pristaše« podpisovanja in jim iz veže vlival poguma za nastop. Kadar jim je tega le zmanjkalo, so smuknili iz sobe in se vračali z vzpodbudnim blagoslovom nevidnega duha. Toda ko jim je ni uspelo prepričati utemeljenih predlogov druge skupine, so se organizirano umaknili iz sobe. Pa ne za vedno. Spet so se vračali in končno se je za njimi tik pri vratih prikazal zli duh Prekope in pogledal po sobi kot premažni general na bojišče, kjer je izgubil bitko ...

Tak je bil sestanek na Prekopi, na katerem se je govorilo o priključitvi Prekope (druge vasi so se že davno odločile) neodvisno k St. Jerneju ali h Kostanjevici. Neodpustljiva napaka bi bila, če bi množične organizacije in ljudska oblast pustili pri tako važni stvari govoriti sa-

V Gradacu so zborovali člani sindikatov

V soboto 19. januarja t. l. so v Gradacu v Beli krajini zborovali člani tamokšnjih sindikalnih podružnic. Doslej so obstajale v Gradacu sindikalne organizacije za vsako obrniško panogo posebej. Zadnji občni odbor pa je zrušil vse članke gradski sindikatov v eno organizacijo. Obsega zbor so se poudarile v udeležili člani sindikalnih podružnic z gradške opekarnice, kamnoseškega podjetja, Deskega vzglajališča, gradškega Zitofonda in številni delavci ter obrtniki privatnega sektorja, ki so v članjenju v sindikatu. Občni odbor je potekel v enodni žilji. Da se vse dosedaj ločene sindi-

Gradaska opekarna razširja obrat

O gradski opekarni je bilo že čisto govora. Spada v vrsto okrajnih podjetij, a prizadevni in marljivi obratovodja opekarnice Trbižan skrbi za podjetje in njegovo rast zares z navdušenjem, ki je vzgledno. Opekarna v Gradacu, ki jo je okrajni gradbeni odbor v Črnomlju obnovil pred dvema letoma (manjši obrat je obstajal že pred vojno), je prvotno pričela z izdelovanjem zidakov. Obratovodja Trbižan pa izpopolnjuje s svojim delavskim kolektivom tudi preveč strome naprav, da bo opekarna pričela izdelovati tudi strojne opreme. Da bi dokazal, kako je tudi v Gradacu možno razviti socialistični sektor obrti, je na njegovo pobudo pričela gradaska opekarna graditi veliko delavnico in peč za izdelovanje in ziranje pečnic in glinastega posoda. Gradski keramiki so znani po vsej Beli krajini kot odlični delavci, nova keramična delavnica, ki je priključena gradski opekarni, pa bo gotovo vpozdružila vse gradske keramike k tekmovalju za čim lepše in čim cenejše izdelke, ki jih še vedno prmanjkuje na našem trgu.

vsak naš delovni človek mora biti seznanjen z vsebino družbenega plana, ker je ta izredno važen za vse; za pomoč pri komunalnih delih se vsak partijec IV. terena zaveže napraviti vsaj pet prostovoljnih delovnih ur do konca februarja. Prizadevanje vseh članov za vpis v Društvo prijateljev mladine, pomoč organizaciji ZB, da bodo v njo vključeni vsi, ki imajo pogoje; pomoč Fronti pri izbiri kandidatoev za občinski frontni odbor ter skrb za večjo udeležbo na množičnih sestankih.

Ceprav je bil odprt partijski sestanek prepozno sklican in dokaj skromno pripravljen, je dobro uspel. Se več takih sestankov, seveda ob večji udeležbi partijcev in nepartijcev, lahko samo pripomore k večji politični in gospodarski razgibanosti IV. terena.

mo ljudi, ki so ves čas narodnoosvobodilne borbe stali ob strani in tudi v nasprotnih vrstah, po vojni pa tudi niso veliko spremenili svojega mišljenja. Prav tako je bilo nepravilno dopustiti kakršno koli zbiranje podpisov, ker so pri tem močne največje zlorabe. Tiste, ki so na svojo roko pobirali podpise, je treba poklicati na zagovor in tudi pogledati njihovo preteklost. Mislimo, da imajo pri tako važni zadevi predvsem pravico govoriti člani množičnih organizacij, pri vsem tem vidijo jasno sliko našega gospodarskega razvoja in ne gledajo na to, ali ima ta in oni kakšno parcelo in osebnostni interes na tej ali oni strani. Prav tako pa je treba pri končni odločitvi, kam bo pripadala Prekopa, upoštevati skupno izjavo vseh članov Zveze borcev in Fronte, ki so jo dali članom okrajnega odbora OF iz Novega mesta: »Ne zapravite nas!«

Poštarji novomeškega okraja — prvi pri obračunu in delu

Med prvimi sindikalnimi podružnicami novomeškega okraja, ki polagajo obračune svojega dela, so po delu in izvršitvi obsega zbor prvi našli poštarji. Njihov občni zbor ki so ga imeli v nedeljo 20. januarja v prostorih domačega Rdečega kotlika, je bil lepa manifestacija celokupnega 80-članskega kolektiva. Okusno urejen prostor in lep kulturni program (nastopilo so pevci SKUD Dušan Jerab, tov. Gortner pa je recitiral Zupančičevo Našo besedo) je dvignil razpoloženje zbranih članov sindikata.

Predsednik tov. Rotarjeva, za njo pa tajnica tov. Šilova sta v potrdilnih obdelali bogato dejavnost podružnice. Imeli so 6 skupnih sestankov, vrsto študijskih sestankov, pozabili niso na prost. delo, pomagali so mladini v strokovnem izpopolnjevanju, članstvo je sodelovalo v delu množičnih organizacij, lani so opremili rdeči kotiček, prirejali izlete v ljubljansko opero in okoličnega Novega mesta. V raznih strokovnih tekmovanjih ki so jih prirejali po šahovskem sistemu, so dosegli od 50 do 70% dosegljivih točk. Dobro so se postavili tudi v jubilejnih tekmovanju na čast OF in JLA.

Diskustija, v kateri so člani podružnice nakazovali nove naloge in krepko grajali napake nekaterih članov odbora, je pokazala vsaj enega člana, v nadzornem kolektivu. To sta podarila in pohvalila vsem poštarjem tudi navzoča zastopnika republiškega odbora in poštne direkcije, ki sta čestitala njihovemu delu. Po volitvah so člani sprejeli vrsto zanimivih sklepov, s katerimi se med drugim obvezujejo, da bodo poživili politično delo v podružnici z novimi kvalitativnimi štud. sestanki in s udeležbo na pre-

Incident s škofom Vovkom v Novem mestu

Dne 20. januarja se je generalni vikar in zastopnik ljubljanske škofije Anton Vovk odpravil v spremstvu kanonika dr. Kimovca in župnika Campe v vlakom v vas Stopiče pri Novem mestu zaradi neke cerkvene svečanosti.

Na postaji v Novem mestu so škofa Vovka spoznali sestra in nekateri sorodniki žrtve, ki so padle v vojni po zaslugi izdajalske vloge in aktivnosti nekaterih duhovnikov iz tega kraja. Okrog teh sorodnikov se je kmalu zbrala množica okrog 150 oseb, ki je začela škofa psovati zaradi reakcionarne dejavnosti duhovščine. Množica je bila tudi pod neposrednim vplivom dejstev s procesa, ki je bil štiri dni prej zoper prodekana Širaja iz Trebnjega in na katerem je bilo odkrito, da je Širaj ovajal pristaše osvobodilnega boja, od katerih so štiri ustrelili Italijani, devet pa so jih internirali. Razen tega je škof Vovk znan kot človek, ki je bil med vojnjo povezan z izdajalsko »belo gardo«.

Pri demonstraciji proti Vovku je prišlo do gredca ravnanja, tako da sta bila laže ranjena škof kakor tudi zastavnik Ljudske milice Ivan Tavčar, ki je ščitil škofa. Organom oblasti je uspelo Vovka potegniti iz množice in ga zaščititi. Škofu so takoj nudili zdravniško pomoč. Oblastva so izvedla preiskavo.

DOMA IN PO SVETU

Dve letalski nesreči v Ameriki. Pri spuščenju na letališče »Elizabeth« v državi New Jersey je 22. januarja strmoglavilo ameriško potniško letalo. Pet moških in 18 potnikov je bilo ranjenih. Ker je pri eksploziji nastal požar, so se vsi vneli tri starbe. Pri reševanju je bilo ranjenih še 9 ljudi.

Neko drugo letalo pa je strmoglavilo na Floridi, pri čemer je izgubilo življenje pet ljudi.

Minister, ki ima razumevanje za zaljubljenca. Venezuelski minister za pošto je večkrat prijatelj zaljubljenec. Pred kratkim je izdal uredbi, po kateri bodo v bodoče pisma zaljubljenec dostavljali za polovico postojno. Uredba pa ima pogoj, da so taka pisma v rožnatih ovitkih in da ni v njih nicesar drugega razen zaljubljene izpovedi.

Begunci v Nemčiji. Po zadnjem ljudskem številu živi v Nemčiji 9.900.000 beguncev. Potemtakem je vsak peti prebivalec Nemčije begunec.

S pilinom solivčevem nad pretepače. V brasilemskem mestu Rio de Janeiro je nedavno prišlo do velikega pretepa med nogometno tekmo. Policijska je morala uporabiti plin

davanjih Ljudske univerze. Pomagali bodo enotam PLŽ in priredili tri praktične vaje. Imeli bodo šest tekmovalcev s teleprinterji s sosednjimi telegrafi, pomagali bodo delavskemu svetu in mladinskemu aktivu. Dostojno bodo opremili poštne prostore ter se zanimali za delovne pogoje uslužbencev na zunanjih poštah. Organizirali bodo šahovski krožek ter vključili še nekaj preostalih uslužbencev v sindikat.

S temi sklepi se je sindikat poštarjev novomeškega okraja hkrati tudi vključil v bove 6-mesečno tekmovanje Upravljanja delavskih svetov.

Zima, delo in pesem v gozdovih Roga

Navzlic debelemu snegu in mrazu delo v Rogu ni zamrlo. Nasprotno, skupine pridnih sekačev na sečiščih krepko vlečejo žage in vihte sekire, da odmeva po gozdu. Nedaleč stran vlačijo voznički debele hlode iz dolin in skalnatih grap. Po snegu gre to veliko laže kot v kopnem.

Dvanajst je ura! Dnevna akordna obezja je dosežena ali pa kmalu. Treba je malo oddiha in kaj prigrizniti. Okrog velikega ognja posejedo znani udarniki Henigman, Markovič, Senica, Kotar, Avguštin in drugi. Vsa bi pričakoval, da bodo po napornem delu najprej jedli. Toda ne! Pesem zado, domača pesem, pesem svobodnega delavca-udarnika, ki je s pesmijo na ustih jurišal na sovražnikovo utrjeno gnezdo med narodnoosvobodilno borbo, danes pa prav tako s pesmijo na ustih zavestno dela in ustvarja... Pesem je lepa in ubrana. Z zadovoljstvom spoznaš, da niso v gozdu samo dobri delavci, ampak tudi dobri pevci. Prav veseli bi jih bili, če bi prišli včasih tudi v vas in zapeli tako lepo, kot zapojejo utrjeni po delu svojim tovarišem v gozdu.

Tudi zima je prinesla svoje čare v prostrane roške gozdove.

solivčev, da je pomirila razgreta pretepača. Posledica pretepa je bilo veliko število ranjenih in pokodovanih.

Koroški Slovenci so dobili svojo knjigarno. Koroška Slovenska prosvetna zveza je pred kratkim odprla v Celovcu slovensko knjigarno »Naša knjiga«. Knjigarno so odprli ob priliki proslave pesnika Otona Zupančiča. Za koroške Slovence je knjigarna velika pomena, pa tudi Nemci bodo lahko po njej ocenjevali našo književno dejavnost.

30 novih delovnih zadrug s 443 gospodarstvi je bilo ustanovljenih na Hrvaškem v dveh mesecih, to je od 1. novembra dalje. Sodeč po pripravah bo na Hrvaškem do začetka spomladanskih del na polju ustanovljenih vsaj še 80 novih kmečkih delovnih zadrug. V zadnjem času so se močne okrepile tudi prejšnje zadruge, v katere se je vključilo novih 150 gospodarstev.

Naši usnjarški izdelki imajo svetovni slavo. Izvoz naših usnjarških izdelkov v razne evropske države se vsako leto povečuje za 10%. Za nje se še sedaj zanima okrog 70 velikih trgovskih podjetij iz raznih tujih držav.

Novi vrsti domačih zdravil so začeli izdelovati v zagrebški tovarni zdravil »Pliva«. Eno zdravilo se imenuje suflakombin in bo v nekaterih primerih boleznih nadomestovalo penicilin, druga pa se imenuje heksaharbiton, ki je učinkovito, a neškodljivo uspalno sredstvo.

V Beogradu cenijo pohištvo slovenskih tovarn. Pred kratkim je v Beogradu odprlo svojo poslovalnico podjetje »Les iz Ljubljane«, ki prodaja pohištvo raznih slovenskih tovarn pohištva. Že v prvih dneh je trgovina dosegla lep uspeh in je bilo veliko pohištva prodanega. Kupci za pohištvo se oglašajo tudi iz notranjosti Ljudske republike Srbije.

103-letni pretepač pred sodiščem. V Santiagu v državi Čile (Južna Amerika) je moral pred sodišče 103-letni Juan Guzan, ker je v pretepu pobil na tla in hudo ranil nekoga 28-letnega fanta. Debelo je pogledal policijski komisar, ko je ugotovil, da se je obtoženi Juan rodil v novembru 1848.

V deželi „miru“

Tovarišči, mi smo za mir, vam pravim, za mir...!! Mir tam zadaj!

Franček Saje:

Belogardistični štajerski bataljon

hoteli in mogli verjeti. V nedeljo proti večeru je odšla s Kala v Češko vs tričlanska patrulja: Tone Ilovar iz Novega mesta, Alojz Novšak z Grčvrha pri Mirni peči in Miklič, sin mlinarja na Radulji pod Trebelnem. Na poti je ta trojica naletela na šentruperske belogardiste, ki so jo zajeli in proti jutru 15. junija zaklali. Zaklane partizane so ljudje našli šele čez kakih deset dni v neki grapi, pokrite z dračjem, ter jih dostojneje pokopali kar v gozdu.

Po izjavi več prič je pri tem umoru kumoval tudi župnik Komljanec, saj je zgodaj zjutraj prišel iz gozda, kjer se je zgodil zločin. Nato se je odpravil maševat na podružnico v Doljno Stražo, potlej odhitel v Novo mesto in se vrnil z akademikom Ivanom Mihevcem, da bi mu pomagal pri belogardistični mobilizaciji. Dopoldne pa je župnik Komljanec, očitno zaradi slabe vesti, kmetu Janezu Parklju iz Prečne, ki ga je zjutraj videl prihajati z morišča, pripovedoval, da mu je davil komandant belogardistov povedal, da so ponoči ujeli tri partizane in jih ubili. Parkelj je pred sodiščem z začudenjem pristavil: »Zakaj je komandant prišel to povedati Komljanecu, ne vem; videti pa je bilo, da sta imela že zvezo, če mu je to pravilo.«

»Po maši govor partizanskega 1. bataljona. Imel Priek. Smo še vedno imeli sestanke Katoliške akcije kljub partizanski prepovedi... Nikdar ne bom pozabila krasnih govorov gospoda Cvara... Vedel je, kaj nas čaka. Ni pa vedel, ampak stulil, da bo on prvi dal življenje za svoje ideale... Nekaj fantov je šlo v hosto k mirnopski Legiji. Drugi smo ostali... Gospod kaplan (Cvar — op. S. F.) je odšel v grad Skrljevo na duhovne vaje in da se skrjuje. G. župnik je ostal doma. Ferdo Gospodarič jo je popihal v Ljubljano. Prejšnji dan smo zvedeli, da je Jamnik ubit.

Ubili so čez dva dni tudi g. župnika in gospoda kaplana, katerega je izdal eden naših fantov. Tako smo ostale z Ivanko (Primožič — op. S. F.) same med partizani...»

5

5

se sede. Partizanski oddelek je počakal na odhod obojnih belogardistov in nato stopil v župnišče. Tu so partizani našli samega župnika Komljanca s kupom belogardističnih letakov, noticami s sestanka in s skiciranim govorom. Po teh beležkah je Komljanec še pred dobre pol ure prečenskim članom Katoliške akcije in drugim zvestim fantom nročal, da morajo budno zasledovati vse pristaše osvobodilnega gibanja. V duhu pisanja »Svobodne Slovenije« in govora dr. Kreka iz Londona jim je zatrjeval, da so vsi partizani obsojeni na smrt ter da general Mihajlovič to že izvršuje v krajih, kjer ima oblast.

Partizanska patrulja je župnika Komljanca aretirala. Čez dva dni ga je naglo vojno sodišče z njegovimi sodelavci na Hmeljniku obsodilo na smrt zaradi organiziranja belogardističnega izdajstva in posrednega sodelovanja ter odobravanja umora treh partizanov. Župnik Jožef Kres iz Vavte vasi pa upa, da bo Komljanec proglašen za »mučenca za vero in svetnik«. S tem je bila belogardistična organizacija za zmeraj strta tudi v prečenski okolici Štajerski bataljon pa ni ves čas svojega obstoja dobil iz Prečne niti ene puške in niti enega moža.

Ob prekopi Komljančevega trupla je župnik Kres iz Vavte vasi govoril, da zločin, ki je bil izvršen nad nedolžnimi žrtvami, naj sodi zdrava ljudska sodba in zgodovina ki bo izpričala, da so vse žrtve padle zato, ker so bili neizprosnim borci proti komunizmu, pošteni Slovenci?, verni katoliki(?), ne pa izdajalci, kakor se je trdilo... Nato je župnik Kres izrazil svoje trdno upanje, da bo Cerkev Komljanca proglašala za »mučenca za vero in za svetnik«.

20 Uhanova popisuje te dogodke pod datumom 10. junija 1942, čeprav so se začeli nekaj dni prej in trajali vsaj do 18. junija.

21 Sodni spis zoper Murglija, okrajno sodišče v Novem mestu, Ko 230/46/78.

22 Sodni spis zoper Murglija, okrajno sodišče v Novem mestu, Ko 230/46/78 str. 46.

IZ NAŠIH KRAJEV

To in ono iz Žužemberka

Nedavno so neznani zlikovci namerno porušili več kapelic. Seveda so to dejanje hoteli napraviti »sovražnikom vere«. Tisti, ki to govore, naj iščejo »sovražnika« v svojih vrstah!

Ce si ogledaš Okrajni magazin in kmetijsko zadruzo, takoj vidiš, da ni nobena teh trgovin založena z industrijskim blagom, ki ga je danes dovolj na razpolago. Na poljih manjka mnogo vrst drobnega blaga, ki ga potrebniki zaman iščejo.

Popis živine, perutnine in čebelnih panjev je uspešno zaključen. Marsikateri kmet je z neuspahnjen sprejel popisovalca, češ, saj spopisujejo zato, da bodo lahko nabijali večje davke. Take vesti so širili ljudski škodljivci in nekateri kmetje so jim naselili ter pri popisu svojo lastnino utajili, seveda le v svojo škodo.

Sladkorna mravica je hudo zažela rasantati pri nas, na Dvoru in posebej v Suhl krajini. Gospodinjice so nakupile velike količine sladkorja. Epidemija je izbruhnila v Binjah, prva zanesljiva poročila pa so že povedala, da se je cena sladkorja dvignila pri kilogramu na 250 din. Kaj bodo storili tisti, ki jih je napadla ta mravica, če bo barometer pri ceni sladkorja padel?

Lanskoletne davke so kmetje in obrtniki skoraj v celoti poravnali. Seveda pa so med izjemami tudi taki, ki bi se s tarnanjem radi izognili plačilu davkov, vendar pa so lahko prepričani, da jim to ne bo uspelo.

Lani se je gradbena delavnost pri nas zelo razmahnila. KLO Žužemberk gradi na trgu moderno gostinico poslopje s tujskimi sobami. Stavba bo letos dograjena in bo velika pridobitev za naš kraj. Gradnja zadnjega doma je precej napredovala, vendar pa bo treba še precej truda, da bo spravljen pod streho. Tudi neki privatnik si je zgradil lično novo stanovanjsko hišo, v okolici vseh pa so kmetje pridno pripravljali in gradili gospodarska poslopja.

Iz Lipja v Suhl krajini poročajo, da se je v njihovi vasi pri belem dnevu pojavilo več volkov. Doslej niso napravili še nobene škode. Kmetje pa se precej pritožujejo, da so se zelo razmnožili kravljici, ki delajo veliko škodo na perutnini. Zato bi morala lovska družina iz Žužemberka storiti vse, da škodljivce zatre.

V lanskem letu je novomeško podjetje »Mlekopromet« odkupovalo bo zbiralnicah mleko, kar pa zaradi slabe organizacije ni uspevalo. Vse drugače so se pokazali ljudje pri »Mlekoprometu« iz Stjence, ki so z odlično organizacijo zelo dobro uspeli, saj v žužemberški zbiralnici zberejo zadnje čase tudi do 100 litrov mleka na dan. Tudi zbiralnici v Ajdovcu in Dvoru ne zaostajata dosti za žužemberško.

Kmetje so se začeli zavedati, kako važna je proizvodnja mleka. Začeli so iskati le dobre krave mlekarice. Spoznali so tudi, da jim le dobra in skrbno negovana živina prinaša lepe dohodke. S. H.

Naravno gibanje prebivalstva

TREBNJE

V mesecu decembru 1951. se je v trebnjskem okraju rodilo 41 otrok, od tega 22 deklet in 19 dečkov. Umrlo je 31 oseb, porok pa je bila 17.

Poročili so se:

Cevljari Johan Bec iz St. Janja in kmetovalka Marija Pelko iz St. Janja. Mizar Emil Klitnusz iz St. Janja in hči posestnika Julijana Pungercar iz St. Janja. Namestnik Viktor Koritnik iz Krmelja in namestnica Ana Rozman iz Krmelja. Rudarski kopač Andrej Božič iz Krmelja in gospodinja Tanja Sindorenka iz Krmelja. Rudarski kopač Jožef Mohina iz Krmelja in hči posestnika Marija Pernuš iz Krmelja. Kmečki delavec Alojzij Skušek iz Mirne vasi in kmečka delavka Marija Skušek iz Mirne vasi. Mesarski pomočnik Anton Plantar iz Mokronoga in kmečka delavka Ana Zupančič iz Mokronoga. Kmet Božidar Jurčič iz Bistrice. Sin posestnika Ludvik Saje iz Vel. Loke in kmetovalka Marija Jevnikar iz St. Lovrenca. P. V. Loka. Namestnik Franc Zidar iz Vel. Loke in namestnica Cirila Smolič iz Trebnjega. Cevljarski pomočnik Alojzij Vidmar iz Mirne in članica KDO Marija Kos iz Mirne. Nadzornik proge Marja Franc iz Trebnjega in hči kleparja Cirila Kmet iz Trebnjega. Mehaničar Jožef

Pliskur iz Vel. Loke in namestnica Milena Zaletič iz Trebnjega. Oficir JA Maksimilijan Malekiš iz Trebnjega in namestnica Justina Dim iz St. Janja. Oficir JA Valentin Silivnik iz Trebnjega in namestnica Marija Nučič iz Trebnjega. Član KDZ Ciril Vidmar iz St. Janja in članica KDZ Henrika Novak iz St. Janja. Ana Zorman iz Dol. Nemške vasi. — *Čestitamo!*

Umrli so:

Klatnuz Marija, prevzitarica, 81 let, Vel. Cirjak. Franc Meserko, prevzitar, 81 let, Cateč. Ana Florjančič, hči posestnika, 6 mesecev, Češnjice. Jože Zorbec, prevzitar, 82 let, Češnjice. Jože Saje, zid. pomočnik, 84 let, Češnjice. Janes Kužnik, kmet, 76 let, Lokve Dobrnič. Notburga Zupančič, gospodinja, 75 let, Dobrnič. Neža Kolenc, kmečka delavka, 52 let, St. Lovrenca. St. Rup. Anton Gorzec, mali kmet, 90 let, Mirna vas. Marija Šentjura, kmečka delavka, 88 let, Mokronog. Frančiška Florjančič, hči posestnika, stara 1 mesec, Mokronog. Barbara Plešec, kuharica, 63 let, Primskovo. Marija Plavec, prevzitarica, 52 let, Sela Šumberk. Mihajl Zorc, kmet, 55 let, Sv. Križ p. Litiži. Dušan Renko, otrok, star 2 dni, St. Janj. Marija Renko, otrok, stara pol ure, Blaž Starinar, rud. apokojenec, 94 let, St. Janj. Franc Pikočnik, rud. vrtalac, 58 let, St. Janj. Janes Bobe, kmet, 67 let, St. Janj. Anton Bartolj, kmet, 74 let, St. Rupert. Jožef Kres, kmet, 67 let, St. Rupert. Stefan Zupančič, otrok, star 5 minut, Leopoldina Okroček, gospodinja, 50 let, St. Rupert. Anton Udovč, kmet, 78 let, Tebe. Jozefa Javoršek, kmetica, 27 let, Tebe. Ana Sprajcar, gospodinja, 55 let, Trebnje. Zaleznica Marija, prevzitarica, 77 let, Tržišče. Franc Jordan, kmet, 71 let, Tržišče. Frančiška Klemenčič, kmetica, 81 let, Vel. Loka. Anton Lavrič, prevzitar, 83 let, Vel. Loka. Janes Jurič, prevzitar, 75 let, Tržišče.

NAROCNINA za prvo četrtletje v znesku 100 din je zapadla vse naročnike, ki naročnine za leto 1952 še niso obnavili, prosimo, da to takoj store in se izognejo nepotrebnim visokim opominskim stroškom.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Kino

KINO NOVO MESTO PREDVAJA:
Od 1. do 4. februarja: francoski film »Praznik«.
Od 5. do 7. februarja: ameriški film »Zaklad Siera Madre«.
Od 8. do 11. februarja: italijanski film »Beg v Francijo«.

Oglas

USNJENO RJAVO ROKAVICO sem našla v Novem mestu. Lastnik jo lahko dobi v upravi Dolenjskega lista.

ST. PETER

Iz vseh krajev poročajo, da imajo izobraževalne tečaje, posebno gospodinjске, le pri nas menda nismo sposobni, da za pripravimo. Sedaj nam manjka menda samo še šteditnik. Sicer nam je Svet za kulturo in prosveto pri OLO Novo mesto enega že nakazal, ker pa je ta šteditnik v Suhl krajini, noče nihče ponj. Včasih smo bili v St. Petru sposobni kaj dobrega spraviti skupaj, sedaj pa nam nobena reč ne gre od rok. Ne vem, kaj je temu vzrok, res pa je brez dvoma, da odgnani pri tem mrtvolci nastali na drugimi krajih. K. J.

KAZNUJTE MUCITELJE ZIVALI

V torek 22. januarja se je pred hotelom Metropol ustavil na Ljubljanski cesti v Novem mestu majhen tovorni avtomobil z evidenčno številko S-1347. Na samonju je bilo 5 glav goveje živine, med njimi goveda pa sta splošne škakala obrcana prašiča. Govedo je stalo tesno stisnjeno drugo ob drugem, da pa ni poskakalo a premahnjeno in preozkega kamiona, pa so »hrbitni« lastniki živine in avtomobila pogrnulni reševati: privezali so živali za rogove tako naziv k tlom, da se živina snobih ni mogla gnaniti ter je očitveno trpela. Mimodoli so se zgražali nad takim mučenjem živali, prav posebej pa se z zgražanjem obračali na kamion kmetje. Mar redijo naši kmetje živino zato, da jo bodo razni mesarji in brezvestni šoferji mučili na tak način? Ko sem vprašal šoferja, glavja je živina, je odvrnil, da od podjetja »Mesnina« iz Ljubljane. V praznih dnevih je privezana živina držalca; lahko si seveda predstavljamo »irvenplanске« potičke vozilovk do Ljubljane, pa nam bo silka Jasnaj Avtomobil in nalozeno živino si je ogledal tudi trgovski inšpektor OLO Novo mesto. Upamo, da pravilna kazna za mučenje živali krivcem ne bo usla!

V petek 18. januarja pa so organi okrajnega trz. inšpektorja ustavili na cesti 13-letnega fanta, ki se je pripravil, da bi po zasneženih cestah od Ljubljane 2 para »čolov«. Fant je povedal, da ga je oče Franc »oni«, nakupovalce podjetja »Mesnina« iz Ljubljane, poslal s 400 dinarji iz Ljubljane v Novo mesto z nalogo, da prižene živino paš v Ljubljano. S 76 dinarji naj bi fant potoval 2-3 dni iz Novega mesta v Ljubljano, si je menda mislil nakupovalce, ki mu najbrže ni mar, kakšni bi trpel pri nati postavili v hlev v Novem mestu, fanta pa so sorodniki v Novem mestu poslali z vlakom domov.

Tudi tega očeta bi bilo vprašati, če pozna našo zakonito zaščito otrok. —k.

IZ OBKOLPSKE SOTESKE PRI STAREM TRGU

Od Broda na Kolpi do odprte doline pri Starem trgu ob Kolpi se razteza zaprtá soteska, za promet z vprečnimi vozili slaba, za motorna vozila pa sploh nedostopna. V tej soteski so za hribi redkemu poznane dva lani in Vrti, ki spadajo pod okraj Crnomelj. Ko potuješ od vasi Dol pri Starem trgu, si nehote misliš, da mora biti tu zelo zapuščeni kraj, v katerem ni nobenega človeka, kje šele vas. Po tritretirni hoji zagledaš v majhni odprtini med hribi vas Laze. V vasi pa začen obstopiš, ker je na tako zaprtem in slabo dostopnem kraju, če boš pa je namreč ne bo oviral vsak narast Kolpe. Naredili so novo vodno kolo, kamor v katerem je kolo montirano, so zabetonirali, tako da imajo sedaj urejeno odlično razsvetljavo tudi kadar Kolpa naraste.

Od vasi Laze se potaš med še bolj zaprte bregove, potuješ ob Kolpi še pol ure in priđeš v Vrt s štirimi posestniki, ki imajo malo zemlje in malo dohodkov, o pa navzlic temu zelo napredni. Tudi ta vas se je skupno z vasio Goršeti iz hrvaške strani oddčila, da si postavi električno centralo. Hrvaške oblasti so jim lani dale na razpolago dinamo in cement za betoniranje centrale. Pozimi so se preskrbeli potreben les, meseca avgusta pa so pričeli z betoniranjem in montiranjem centrale. Ker niso mogli dobiti pomoči od elektrizarjev iz Crnomlja, so se obrnili na okraj Češnjice, ki jim je z veseljem pomagal z materialom in strokovnimi delavci. Prvega decembra je tudi v vasi Vrt zasvetila težko pričakovana električna luč.

Vidimo, kaj se da narediti v slogi, z dobro voljo in poštrevnostjo. To so najlepše dokazali štirje posestniki iz vasi Vrt in osem posestnikov iz vasi Laze, ki si mesečno pomagajo pri izboljšanju in dvignu svojih vasi.

OGLAŠUJTE

V »DOLENJSKEM LISTU«

TUDI V KARTALJEVEM NE SPIJO

Zadnji čas je, da se vendar tudi sami enkrat ogledamo iz Kartaljevega v Dolenjskem listu. Že vedkrat smo čuli očitak, da menda spimo, ker ni od nas nobenih vesti. Ni takoi smo sicer v majhni vasi, ki je precej oddaljena od prometnih svez in Novega mesta, vendar pa smo tudi tu zadovoljni Dolenjci.

Da bi nam prej minil simaki čas in da bi ga pravilno izkoristili, smo že v decembru organizirali gospodinjске tečaj, ki ga imamo v šoli. Do januarja smo imele le šolski pouk, ta mesec pa smo začele tudi kuhati. Tečaj obiskuje 44 deklet. Vrtimo se v dveh imenah. Tovarišica upraviteljica Marija Krajina ima teoretičen pouk, učitelj Miha Tomšič prireja politično ure, tov. Frančiška Rapuš iz Mirne peči pa ima praktičen del tečaja. Zelo je poštrevovalna in zato med dekleti priljubljena. Med tečajnicami vlada pravo tovarštvo. Ob petkih nas uči tov. Franca Kebelj iz Kartaljevega šivanja in pletanja.

Ceprav imajo nekatera dekleta tudi pol drugo uro do šole, redno in rada prihajajo k pouku. Za novoletno željo so napela rečiva za 150 otrok in jim skuhala čaj. Za zaključek tečaja, ki bo 16. marca, bomo priredile razstavo. Ustanovile smo pevski zbor, ki bo zapel ob zaključku tudi nekaj pesmi. Pevski zbor vodi tov. Marija Kozina.

Se nekaj živinozdravnih tov. Pučko iz Novega mesta nam je tudi že predaval o zdravlju. Vse tečajnice lakreno želimo, da bi nas še kdo obiskal iz mesta in nam kaj zanimivega in poučnega povedal! M. K.

SEBI ZELIJO SKODO

V krajevnem odboru Šmihel pri Žužemberku je bil popis živine opravljen pravčasno. Po večini so kmetje prijavili vse v redu in niso nihče utajili. V Draški vasi pa so nekateri le čutili potrebo, da nekaj utajijo. Tako je kmet Anton Mirtič iz št. 3 utajil dve ovci, Marija Zupančič iz št. 2 eno ovco in prašiča, Neža Hrovat iz št. 10 eno ovco in Franc Mirtič iz št. 18 tudi eno ovco. Primerena kazen jim ne bo usla.

STARI GREHI PRIHAJAJO NA DAN

Dolenjski list je že lani objavil poročilo o slabem gospodarjenju v krajevnem peskopu v Šmihelu, ko je dopisnik S. H. poveljal, naj kontrola razčisti razne nepravilnosti slabega gospodarjenja, pa je ta poziv naletel na gluha ušesa. Da so bile tedanje trditve pravilne, se kaže danes, ko prihajajo na dan stari grehi. Bivši upravnik peskopoma je za pesek sprejel denar in za to izdal potrjene račune o plačilu. Namesto pa, da bi denar odvajal tja kamor spada, je denar romal v njegov žep. Sedanje vodstvo terja prevzemnike naj plačajo pesek, navzlic temu, da so ga enkrat že plačali v roke bivšega upravnika. S-o

Za 700 dinarjev radioapar

Tako si je zamislil Miha Šterk iz Gribelj pri Crnomlju.

Leta 1948, ko so v Gribljah pričeli graditi združni dom, je bil domu še vnaprej dodeljen radioapar. Kako je delo pri gradnji potekalo, je mnogim poznano. Tedanji odbor za gradnjo doma je že v začetku dočela popustiti. Izkopali so bili temelje in nekoliko tudi že zabetonirali. Če pa danes pride v ta kraj tujec, ki mu kraj ni poznan, bo mislil, da so bili tu narejeni streški jarki za napadanje čez Kolpo na Hrvaško. Leta 1948 in 1949 se ni bilo za nabavo potrebnega gradbenega materiala posebnih težav in bi bil združni dom lahko še davno dograjen. Odbor za gradnjo bi moral biti samo malo bolj delaven, organizirati bi moral prostovoljno delo, pa bi ga dogradili. Nov združni dom bi sedaj zelo dobro služil KZ in KLO, saj bi v njem lahko imeli razna podjetja, pisarne, dvorano za prireditve in podobno.

Okrajni odbor za gradnjo združnih domov v Crnomlju je dodelil združnemu domu v Gribljah radioapar. Ker pa dom ni bil zgrajen in radio ni imel svojega prostora, se je takoj prijavilo več interesev, ki so ga hoteli imeti ta čas v uporabi. Nekoga večera leta 1948 so radio preneli v sobo, kjer so imeli mladinske sestanke in se je pri tem pokvaril. Morali so ga dati v popravilo. Ko je bil popravljen, ga je

dvignil tov. Šter in plačal za popravilo 700 dinarjev.

Nato je Vaški odbor OF večkrat skušal dobiti radio, da bi služil skupnim namenom, vendar ga tov. Šter ni hotel izročiti. Od Okrajnega odbora OF Crnomelj je prejel še dva opomina, da naj aparat takoj izroči VO OF in ga sam se sme vse uporabljati. Na vse opomine pa je Šter ostal gluhi in aparat je še vedno pri njemu.

Aktiv Ljudske mladine v Gribljah je zelo delaven, zlasti na kulturnoprosvetnem polju. Zato mu je Okrajni odbor OF dal pooblastilo, da dvigne pri Šterku aparat, ki naj postane last mladinskega aktiva. Ko je bil predsednik mladinskega aktiva k Šterku po radio, tov. Šterk ni hotel pooblastila niti prebrati, češ da ne vidi in dejal, da radio prej ne da, dokler mu ne plača zanj 700 dinarjev, ki jih je dal za popravilo. Ljudje pa se sedaj sprašujejo, kdo je dal Šterku pooblastilo, da dvigne radioapar in plača popravilo. Sicer pa ga ima Šterk še najmanj 20 mesecev, med tem časom je bil še dvakrat pokvarjen, zato je gotovo tudi plačal več kot samo 700 dinarjev.

Tako bo prejet pripravljanju skupne lastnine je brez dvoma graje vredno, zato se mora to vprašanje rešiti v najkrajšem času. Šterku je treba pokazati, da se tudi za take ljudi najdejo zakoni, ker drugače se bo našel še kdo, ki si bo zaželel radioapar za celih 700 dinarjev. k

Ne zamudite prilike in naročite

»Ljubljanski dnevnik«

ki bo v februarju prinašal zanimiv podlistek »Ko so bile Hitlerju zadnje ure«. — Za naročilo zadostuje nakazilo enomesečne naročnine v znesku din 140.— na tekoči račun pri Narodni banki št. 601-90321-6.

Starši, pomagajte otrokom pri učenju

Vedno znova ugotavljamo, da v naših šolah še ni potrebnege uspeha pri učenju in iščemo vzroke za neuspeh. Starši prav radi mečejo krivdo na šolo, šola na starše, na to, da ni potrebnih knjig in drugih učil, da so učni načrti preobremenjeni, da so zaradi pomanjkanja učnih moči pogosto preobremenjeni z delom drugo učitelji in profesorji in tako dalje. Gotovo s tem tega vprašanja ne bomo rešili, saj tudi nimamo tega namena, pač pa bi opozorili starše, da je uspeh v šoli precej odvisen tudi od tega, kako se otrok doma uči in koliko se uči.

Pri osnovnošolskih učencih je navada, da se uče predvečer v šoli. Učiteljstvo toži, da se učenci doma splošno malo uče, na kmetih pa se skoraj sploh ne uče. Učitelj se trudi, da učence nauči čimveč v šoli, vendar seveda ne more doseči uspeha, če se učence ne uči tudi doma. Domače učenje, izdelovanje domačih nalog je prav tako važno, kot je potrebno, da učence redno obiskuje šola in se v njej uči. Zato bo prav, če se malo pogovorimo o tem, kako naj se učence doma uči.

Čim mlajši je učenec, tem bolj je potreben pomoči, ker je duševno še nerazvit. Ako pomagajo starši učencu že od prvega razreda osnovne šole, potem se v nekaj letih navadi učiti in mu ni treba kasneje več toliko pomagati.

To je posebno važno pri takih starših, ki učencu v gimnazijih ne morejo več pomagati, ker pač snovi ne znajo.

Če ima učenec pouk dopoldne, tedaj naj po prihodu domov starši vprašajo, kaj so se v šoli učili, kaj ima za nalogo itd. Ako si učenec v nižjih razredih osnovne šole ne zapomni, kaj ima za nalogo, naj ga starši opozore, da si napiše. Na ta način starši otroka navadijo na to, da vedno pazi tedaj, ko daje učitelju nalogo. Seveda mora vsak učitelj že sam po sebi vedeti, koliko sme dati učencem dnevno za nalogo glede na različne sposobnosti otrok v razredu. Včasih pa se morda le zgodi, da imajo učenci kak dan za nalogo več kot zmorejo. Če se staršem zdi, da je nalog preveč, tedaj se med seboj posvetujejo in učitelja na primeren način opozore na roditeljskem sestanku. Gotovo jim ne bo noben dober učitelj štel tega v zlo, ampak jim bo celo hvaležen, ker se mu bo s tem še bolj razvil čut za merilo pri dajanju domačih nalog.

Takoj po kosilu naj se otrok ne uči, ker prebavljanje hrane ovira učenje, nekateri pa so celo mnenja, da tako učence škoduje razvijanju pomnjenja (spomina). Otroku naj se po kosilu kake dve uri igra, nato pa naj se loti učenja. Dokler je splošno, naj se uči najprej teže reči, nato pa lažje. Po tritret-

urnem učenju naj učenec z učenjem prekine in naj se za nekaj minut razvedri, se malo poigra, porazgovori, poskače na svežem zraku. Seveda pa je treba učence navaditi, da se potem zopet zbere in začne znova delati. Tako delo pa je za učence tem težje, čim mlajši je. S tem naj starši računajo in naj ga po nepotrebnem ne zmerjajo, če se takoj ne more zbrati.

Prostor za učenje mora biti primeren. Razumljivo je, da ne sme biti preveč temen ne preveč topel in ne preveč hladen. Zlasti pa je treba paziti na to, da je prostor vedno zračen. V slabem zraku se učenec veliko težje uči in se hitreje utruji.

Na mizi naj ima učenec le tisto, kar nujno potrebuje pri učenju. Otrokova pažnja namreč ni še popolnoma razvita in jo vsak predmet rad priklene nase ter jo odvrne od tistega, kar se uči.

Razumljivo je, da mora biti tak prostor miren. Le pomislite, kako odraslega človeka moti, ko bere kako knjigo, kaj piše, če je v okolici nemir! Vsa nemir pritegne otrokovo pažnjo nase, da potem le še sedi pri knjigi. Seveda je res, da vedno ni mogoče otroku nuditi takega prostora. Če to ni mogoče, je pa prav, ako starši otroka vzpodbujajo k delu, mu povedo, naj se premeta in ne posluša morebitnega blebetanja otrok ali kakih drugih motenj. Tako si namreč otrok razvije počasni voljo, da zna z njeno pomočjo obdržati pažnjo na učni snovi. Gotovo pa moramo računati s tem, da tako učenje

veliko bolj utruja in uničuje živčevje kakor pa učenje v mirnem prostoru. Nekateri otroci se raje uče tiho, večina pa se jih laže uči na glas. Ker je način učenja (tiho, glasno) v zvezi z brzino zapomnitve snovi, je najbolje, da pustimo otroku, naj se uči, kakor si snov laže zapomni.

Učencu je treba povedati, kako naj se uči. Ako otrok zadržuje iz knjige vsaj snov hkrati in jo ponovno drdra ter pravi: »Zdaj znam!«, je malo verjetno, da snov res zna. Otroka učitelj že v šoli navaja, naj se uči tako, da snov razbije v smiselne celote in jo skuša najprej razumeti. Ako učenec česa ne razume, tedaj ga je treba opozoriti, naj vedno vpraša v šoli učitelja po razlagi, kaj to in ono pomeni. To sme in mu je vsak učitelj dolžan razložiti. Če se pa pogostokrat zgodi, da učenec le ne razume snovi, tedaj je vzrok globlji: ne pazi ali teže dojema. V takem primeru se morajo starši posvetovati z učiteljem. Če ugotove, da otrok v šoli ne pazi, tedaj ga je treba stalno opominjati, da mora paziti; ako pa teže dojema, tedaj mu seveda učitelj bolj pomaga, ker je to dolžan storiti, dolžni pa so se tudi starši bolj potruditi z njim. Otroku naj se torej nikoli ne uči snovi, ne da bi jo razumel, ker se je uči na pamet. Tako znanje pa ni dosti vredno, ne glede na to, da si snov, ki jo otrok ne razume, tudi težje zapomni.

Ko je otrok snov razumel, naj jo ponavlja toliko časa, da jo zna. Seveda

pa mora potem knjigo zapreti in ob zaprti knjigi ponoviti ter se tako kontrolirati. Ako pa tega ne napravi sam, ga morajo vprašati snov starši. Ko se nauči del snovi, naj se tako uči dalje, da se nauči vso. Kakor hitro se je naučil vse, naj zapre knjigo ali zvezek in naj vse ponovi. Le tako naučena snov bo ostala v spominu za nekaj časa. Seveda pa gre snov tudi iz spomina, jo pozabljamo. Ker pozabimo takoj po učenju največ snovi, zato jo je treba čez nekaj dni spet ponoviti. V začetku naj otrok ponavlja bolj pogosto, kasneje pa vedno v redkejših presledkih. Učitelj je dolžan, da vedno sprašuje tudi snov nazaj; zato pa je treba navaditi učenca, da se ne uči le tekoče snovi, ampak ponavlja tudi prejšnjo snov. To zahtevamo od učenca zato, da se mu snov bolj učvrsti v spominu, pa tudi zato, da snov med seboj povezuje in na ta način osvoji le tisto, kar je najvažnejše.

Na pamet naj se nauči učenec le tisto snov, ki jo učitelj v šoli zahteva (pravila, zakone i. dr.), kar je tako zgoščeno povedano, da se ne da prav nič po svoje obračati, ne da bi s tem spremenil smisel.

Če starši tako ravnaajo z otrokom, ga navadijo, da se bo lahko sam učil. Takemu učencu je treba potem pomagati pri učenju v kakih izjemnih primerih in ga včasih izprašati, da vidimo, kako se uči.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Smuk, smuk v Gorjance!

Kje je rečeno, da bi dežela cvička tudi pozimi ne zmogla nuditi svojim ljudem nekaj mikavnega in povrhu še zdravega? Zmeraj Dolenjci vendar ne bodo želeli v zapeku ali v zakajeni gostilni ali v mrzlem hramu! Tudi nje potegne bela opojnost, s snegom odeta narava v zlatem zimskem soncu, ven, ven na prsto! Smučarji na plan! Gorjanci vabijo!

Ali je kaj lepšega kot drseti golih glav in polnih src pod jasnim zimskim nebom čez klance in grape in se vzpenjati v višave? Od novomeške strani vzpon ne dela težav, iz belokranjske

pa menda še manj. Šest sto metrov nad dolino pa že čaka smučarje s Krške doline pri bajeslovni Gosposidični gostiljen planinski dom — Paderšičeva koča. Pred tremi leti so jo dogradili, ker je prejšnjo kočo na tem mestu vzela vojna. Imenovali so jo po alpinistu-partizanu Vinku Paderšiču. Dvajset oseb lahko prenoči v njej. Razgled čez zimski svet od Triglava do Pohorja je odškodnina za majhen trud.

Se lažji je vzpon do Gosposidične peči mimo Zajca, Badovinca in čez Tovarno. Bolj smeli smučarji se od Tovarne povzpno kar na širne planjave Malčevega krča in od tam po onstranskih gorjanskih smučiščih. Od Gosposidične pa je najprikladnejša gladka vozna pot mimo slovitega Krvavega kama, spomenika davnega spopada Kranjcev in Žumberčanov, na prostrano smučišče pri Sv. Miklavžu, 969 m visokem nižjem vrhu Kukove gore. Obširno plan zaključuje Hudoklinova domačija z Miklavževim cerkvico v ozadiju. Tudi Nace Hudoklin, gorjanski kmet, sprejema in pogosti izletnika in smučarja, saj je pionir gorjanskega turizma. Pred zadnjo vojno je bil njegov dom edini gorjanski planinski dom, če izvzamemo kočico pri Gosposidični in skromno Aleksandrovo kočico na Opatovih gori, ki so jo postavili za Gorjance toliko vneti Kostanjevčani. Vse tri gorjanske turistične postojanke so med vojno propadle. Hudoklin ni klonil. Spet je sredi gorjanskega cvetnika domačinu in tujcu na uslugo. Včasih so imeli smučarji tam nekje celo majhno skakalnico. Najbrž jih podjetnost tudi zdaj ni minila. Potem pa dalje med molčecimi bukvami polahko navzgor do razvalin katoliške in uniatske cerkvice, na Trdinov vrh, 1181 m visok spomenik dolenskem bardu.

Na »kranjsko« stran je razgled zaprt, sama hosta, skoraj same bukvje. Proti jugu in jugozahodu pa se širi obzorje doli do bosenskih gora in obmorskih skalnih vršcev. Coperniški Klek se zagonetno nasmiha skozi meglen pajčolan. Dimijo se uskoške vase, raztresene po belem pobočju daleč tja proti vzhodu, družec se s posestrinami, pisanimi naselji doli proti

Kolpi in onstran nje. V zimskem soncu se svetlika Karlovac in mežikajo zagrebški zvoniki. Metlika ob vnožju je kot pravilnik nad sredi začarane prirode. Čez uskoške Radatovice ali po ovinku skozi vinograde na Vivodini bi se zapodil smuški plaz z vrha do bregov Kolpe, da bi strmeli dolinci prosto po Aškercu:

»Smuški gredo nad Metliko! Gorje! Vidite tam jih na hribu, moške! Na dlehek ločita in trave se bližajo nam iz daljave!«

To so še perspektive bodočnosti, začetki pa so že tu in vedno izdatnejši. Pa ne bi drvel človek takoj v dolino, čim se je prikopal na vrh. Čemu, ko pa se lahko desetine kilometrov daleč, polagoma merč prostrane košenice, spuščati proti vnožju. Prekriža ves tih Žumberak, spozna ljudi druge noše in drugačne govornice in se tam čez Ječmenišče za Opatovo goro polagoma znajde na uskoški Stojdragi. Zagrebčanom toliko dragi poletni in zimski gorjanski postojanki. Pokažejo se Brežice na sotočju Krke in Save, Čateške toplice dremlejo med golim vrbovjem, ob Krki navzgor pa se razteza prostrano Krško polje in nad njim sanjari slavna Gadova peč o sijajni vinski letini v prihodnji jeseni.

Da, lepo je pri nas ob vsakem letnem času, le izbrati ga je treba! Zdaj je na vrsti okrepčujoča zima s svojo belo opojnostjo.

„ROKSI“ na novomeškem odru

Novomeško gledališče je 24. januarja uprizorilo Connorsovo »prisočno veselolgo« v 3. dejanjih »Roksi«. Komedijska ima namen, na nepriljen način zabavati ljudi. Preprosti zapleti, brez vsake globine, kjer se situacije naglo menjajo — pač v tempu ameriškega življenja »visokih« družbenih plasti — držijo gledalca ves čas v prijetno napetem pričakovanju. Sama arhitektura vesele igre ni klasična niti ni čista, vendar nima tistih banalnih gledaliških konvencij kot to opazimo pri marsikaterem tovrstnem gledališkem komadu. Globlje vsebine ni. Zanka Harrington svzgatata svojih hčer, ki dobita končno vsaka svojega ženina. Prisočno duhoviti dialogi se vrstijo od scene do scene in razveseljujejo gledalca. Vzgojna problematika je nakazana; razcep v družini zaradi »vzgojnih« načel obeh zakoncev ni tako tragičen in končno se vse dobro izteče. Vse osebe žive v dialogih, ki ustvarjajo sklopo, zato ni tu nobenih posebnih znamenj, posebno pri nekaterih prizorih, kjer bi se bolj izstopala besedna komika, vendar je bilo delo kot kolektivna stvaritev dostojno postavljeno na oder.

(Roksi) (Bačarjeva) je bilo lepo naštevati današnja vloga. Doživela vloga, pravilno interpretirani podteksti, ljubka v kretajah in mimiki — vse to je bilo prisočno podano in je kajpak dominirala na sceni. To ni bila Bačarjeva, ampak Roksi, prav tak lik, kakršnega si ustvariš ob čitanju veselolgo.

Precej je zasenčila ostale vloge, vendar so bili tudi drugi na dostojni višini, da ni bila razbita homogenost. Njnjega očeta W. Harringtona je igral Kosele doživeto, za naslednjo izpolnitelj mu je tu in tam manjkalo čiste izgovornice in pa dobro maske. Je nadarjen igralec, skusa biti notranje dognan in razpolaga z dobri glasovnim materialom. Lik njegove žene gospe Harringtonove (Knafljeva) je precej blizu Ksantipi. Masker bi moral bolje podčrtati z nekaj potezami njen značaj; prav tako so bile pomankljivo maskirane ostale ženske vloge. Knafljeva uspešno napreduje, posebno v kretajah je bila dobra, tudi igrala je nepriljeno. Čavličeva je njeno hčerko Grace malec glasovno pretirano zaigrala. Tu in tam prevleka afektiranost in včasih piskajoči glas in označen v tekstu. Postaja pa rutinarna igralka, ki mnogo obeta. Bill Galdwill (Zajec) in Tony Andersen (Lorbar), oboje Harringtonovih hčer, mladenčica in zaljubljenca, sta bili realistično zaigrani vlogi. Skušala sta se živčeviti v mlile Harringtonovih. Tony ni dosegel Roksi, staro pravilo; vloga in režijo je težko voditi. Nastopala pa sta sigurno ter s soigro spremljala dogajanja na odru. Rodičeva je igrala epizodno vlogo Mary Baxter. Poznašo se si začetniške težave glede kretaj in mimike. Pri vlogi advokata Francisca Patricia O'Flahertyja (Setine) sem se spomnil zahteva Stanislavskega, ki je pred prvo vojno ustanovil v Rusiji Hudožestveni teater, ko je rekel, da mora vsaka, še tako smajhna vloga zaživeti na odru polno življenje. In to je advokat tudi pokazal.

Insencenija (Urš) je bila okusna, seveda pa ni pokazala tistega bogastva in razkošja, ki ga sovarji jernega dela zahtevajo. Vloga je bila zadovoljiva. Obširnost, ki je napolno dvorano, je prisljubno melodično gladko tekočega teksta in zdravemu humorju, ki je bolj ob enenih ter banalnih epizod nekaterih burk. Pred leti so nekateri smatrali klovništvo za višek igralske umetnosti tudi na našem odru. Lorbarju za režijo in Bačarjevi za vlogo Roksi čestitave! Prof. Tone Trdan

Smučarske tekme v Novem mestu

V nedeljo 3. februarja bodo na Marofu pri Novem mestu smučarske tekme. Tekmovanje se bo začelo ob 10. uri. Prijave se bodo sprejemale na vrhu Marofa pol ure pred začetkom tekmovalja. Tekmovalo se bo smuku iz tekoh.

Člani bodo tekli 10 km, mladinci 5 km, pionirji 2 km, članice 4 km in mladinke 2 km. Po daljšem času bomo lahko v nedeljo gledali zanimivo smučarsko tekmovanje. Tekmovalci bodo prav posebno dobro udeležbo mladine iz Novega mesta in okolice.

SMUČARSKI TEČAJ NA GORJANCIH

Okrajni telovadni odbor Novo mesto je priredil s podporo okrajnega Sveta za prosveto in kulturo smučarski tečaj, ki je trajal od 27. do 31. januarja pri Gosposidični na Gorjancih.

Na tečaj so bili povabljeni nekateri učitelji in po dva zastopnika telovadnih društev okrajnega mesta in Trebnje. Namen tečaja je bil predvsem v tem, da so tečajniki predelali nov smučarski učni načrt, tako da bi tečajniki lahko kasneje sami prirejali podobne tečaje in smučarska tekmovanja v svojih krajih.

Pričakovani smo večje udeležbe, vidimo pa, da nekatera telovadna društva ne mislijo na vzgojo svojih smučarjev in se ne zavedajo svojih palog.

Po večini letimo in bomo tudi Dolenjska letos dovolj snega in imajo zato smučarji lahko pokazali svoje znanje. Želimo, da bi pridobljeno znanje smučarjev na tečaju pomagalo opraviti potrebno vzgojo mladim smučarjem v naših vaseh. Smučarji-tečajniki pa bodo s tem tudi dokazali, da pomoč ljudske oblasti, ki je omogočila tečaj, ni bila izdana zaman. Prvemu smučarskemu tečaju na Dolenjskem po osvoboditvi pa naj bi sledili še drugi!

Gorjanski pisatelj šestdesetletnik

Redek bo najbrž Novomeščan, ali bolje, prebivalec ob srednjih in dolenjski Krki, ki bi ga Gorjanci ne bili potegnili že v mladih dneh. Novomeški študenti so se vedno navduševali ob Kettejevih verzih in ob Trdinovih gorjanskih bajkah.

Med njimi, ki je ostal Gorjancem veren in zvest skozi vse dni, je tudi profesor dr. Pavel Brežnik, bivši novomeški dijak in študent, ki je danes, 1. februarja t. l. v Beogradu prevzel na svoje krepke rame šesti križ svojega bogatega življenja.

Med sedmimi izvirnimi književnimi deli, romani in potopisi, ki jih je poleg številnih prevodov napisal dr. Brežnik, je tudi roman »Klic Gorjancev«. Se ga še spominjate? Morda ga najdete v

javni knjižnici! Vso svojo ljubezen do bajnih Gorjancev in ljubkega Podgorja tam doli pod Sv. Miklavžem je izlil v to svoje delo in z njim približal dolenski svet in njegove ljudi ostalemu slovenskemu prebivalstvu po vsej domovini.

Dr. Pavel Brežnik je široko razgledan človek. Rojen je bil v Ljubljani, maturo pa je položil v Novem mestu, kjer je bil njegov oče Franc gimnazijski ravnatelj. Modroslovje je študiral na Dunaju in v Parizu. Komaj 22 let star je postal že doktor filozofije. Po-učeval je na Dunaju, v Ljubljani in v Beogradu na raznih srednjih šolah francoščino, nemščino in angleščino.

Napisal je in še venomer piše iz teh predmetov učbenike za srednje šole. Mnogo je potoval po Srednji in Zapadni Evropi, v Združenih državah Sev. Amerike je bil dvakrat. Morda ste brali njegov potopis »V senai nebotičnikov? Izdal je tudi več znanstvenih publikacij in udeleževal se je kot publicist pri mnogih slovenskih, jugoslovanskih in inozemskih listih. Zdaj je že četrto leto lektor za nemški jezik na strojni fakulteti Tehniške visoke šole v Beogradu. Znanstveno delo pa ga ne ovira, da bi ne poromal vsako leto v naše planine in na Gorjance, da bi se več tednov ne pomudil ob sončnem Jadranu in da bi opustil priljubljeno in osvežujoče vsakodnevno zjutranje vežbanje pri odprtem oknu. Avtorju romana »Klic Gorjancev« naše čestitke in želje, da bi tudi v bodoče ne pozabil Dolenjske! —nm—

Dajte Mokronogu potrebno dvorano!

Ob raznih kulturnih in veseličnih prireditvah stalno ugotavljamo, da je dvorana v telovadnem domu na vsak način premajhna. Pri vseh prireditvah se opaža vedno večji obisk iz okoliških vasi, kar je vsekakor razveseljivo. Prav je, da tudi kmečki ljudje čutijo potrebo po obisku zlasti kulturnih prireditev.

Z dograditvijo Zadrúznega doma bi bilo seveda temu pomagano. Zadrúzni dom je sicer pod streho, do dovršitve doma pa smo še daleč, ako sami ne bomo ničesar storili in pričakovali samo pomoči od države, ki ima trenutno skrbeti za bolj važne gradnje. V prejšnjih letih je uprava za gradnjo doma zamudila marsikatero ugodno priliko, tudi merodajni v Trebnjem niso posvečali dovolj pažnje in tako je ostal naš dom nedograjen.

Ce bo po sreči, se bo pomladi vsečila v pritične prostore splošna kmetijska zadruga s svojo trgovino. Ti trgovci se sedaj urejujejo. Poleg trgovine bodo na razpolago tudi obširna skladišča. Treba pa je nujno poskrbeti prostore za naša kulturna in druga društva ter organizacije. Urediti je treba sejne sobe, glasbeno sobo, knjižnico in čitalnico, predvsem pa dvorano z odrom, kabino za kino-aparaturu in še druge prostore. Dosedanji načrt je treba vsekakor spremeniti, ker ne ustreza našim potrebam, pa tudi ne sedanjemu času. Z načrtom smo žal zašli v prejšnje stoletje.

Ako želijo naša društva in organizacije v doglednem času imeti dvorano z odrom, morajo seči po samopomoči Dvorana v telovadnem domu bo potem

lahko služila samo svojemu namenu — telesni vzgoji. Nedvomno je za razvoj kulture in prosvete Mokronogu kot centru tega predela mirnske doline dograditev zadrúznega doma neobhodna potreba. Ker je ostala uprava za gradnjo zadrúznega doma takorekoč brez sodelavcev in brez potrebnih sredstev, temu sama ne bo kos. Zato je potrebno, da vsa naša društva in organizacije posežejo vmes in prisrkočijo na pomoč. Ustanovi naj se pomožni odbor iz delegatov vseh društev in organizacij, ki bi predvsem skrbel za denarna sredstva. Tako sestavljen odbor naj bi za poletje organiziral bogato tombolo, prizneje pa še večjo kulturno-veselično tombolo na prostem.

Organizacija tega odbora naj bi uredniči novi vaški odbor OF v Mokronogu, ki še vedno ni prevzel funkcij, ker nekateri člani iz užaljenosti nočejo sprejeti dolžnosti, ki jim jih je poverilo članstvo Fronte. Pričakujemo, da so toliko trezni in bodo že vendar

enkrat zavrgli užaljeno samoljubje. Čas bi že bil, da bi nekateri ljudje v Mokronogu pozabili stare prepire in pričeli sodelovati vsi po vrsti, saj je vendar vse delo namenjeno le nam in našim otrokom ter napredku ljubljene kraja! Zavedajmo se vsi skupaj že vendar enkrat starega pregovora: »sloga jači — nesloga tlačii«

Sedaj, v času občnih zborov, naj članstvo naših društev in organizacij upošteva zapolitve svojih članov, ki so skoro povsod eni in isti, in izbira funkcionarje iz vrst onih, ki še niso vzpreženi v raznih društvenih odborih, kar pač nima smisla, da so eni preobremenjeni, drugi pa ne delajo ničesar. Prezaposlosteni enih in istih oseb v raznih odborih ne vodi k napredku, kajti vsak pošten delovni človek, pa naj si bo kmet, delavec ali uslužbenec, je že s svojim poklicnim delom preobremenjen in bo zato lahko le v enem odboru stoodstotno na mestu!

Sklep o pozitivni delu KUD „Janez Trdina“ naj drži

V nedeljo dopoldne 20. januarja je imelo kulturno-umetniško društvo v Smihelu redni letni občni zbor.

Delo društva, ki nosi ime Janeza Trdine, je bilo v lanskem letu dokaj uspešno. Igralska družina je nastudirala tri igre, s katerimi so večkrat zaporedoma nastopili na domačem odru, pa tudi gostovast so šli skoraj po vsej Dolenjski. Vseh nastopov igralske družine je bilo 16. Iz čistega dobička prireditelj so kupili dva godbena instrumenta. Poleg igralske družine imajo še glasbeno sekcijo (pevski zbor in jazz), šahovsko sekcijo in knjižnico.

V letošnji sezoni KUD »Janeza Trdina« ni pokazalo nikakršnega dela, razen da pri-

pravlja eno igro. Vzrok, da se letošnjo zimo delo ni razmahnilo, bo najbrž v medsebojni sumničevih zaradi finančnega poslovanja društva. Izvoljen je bil tudi novi upravni odbor, v katerega so prišli: Pavel Zagar, ki bo še nadalje vodil glasbeno sekcijo, dalje Gusti Burger, Jelka Zajc, Julka Vidic, Ciril Ahlin, Metod Podbevšek in učitelj Martin Fujs, ki bosta vodila igralsko družino, za vodstvo knjižnice Lavričeva, za gospodarja v občnem zboru pa bodo izvoljeni Ivan Jurčec, Cilka Burger in Sonja Vidic.

Soglasen je bil sklep, da se delo v vseh sekcijah počne in še razširi. Bilo je tudi precej govora o obnovi dvorane in kuljs, pozitivni knjižnice in podobnih zadevah, kar vse bo bodoča naloga društva. Upamo, da bodo z dobro voljo in skoraj polno udeležbo na občnem zboru sprejeti sklepi tudi uresničeni.

Lepi načiti Dobličanov

V zimskih večerih ima dobička mladina že nekaj let sem prav živahno življenje. Pri tem nimam v mislih večjih tudi naporne poti od doma do zidanice in nazaj, niti lepo umirjenega topotanja ob zvokih harmonike. Pri njih je razgibano kulturno prosvetno življenje, kar je seveda popolnoma pravilno, zdravo in koristno. V tej sezoni je mladina nastudirala Finžgarjevo trodejanjo »Razvalina življenja«. Na domačem odru so jo uprizorili dvakrat; vedno so imeli izredno lep obisk in prav hvaležne gledalce. Preteklo nedeljo so šli v bližnji Dragutaš in pokazali tamkajšnji mladini, kaj se lahko naredi tudi v naših malih vasi. Zvedel sem, da nameravajo s to igro obiskati tudi Predgrad. Samo, da bi jih ne zadržal sneg! Volja do dela je ob tem uspehu zajela marsikatero fanta in deklo, da so že pričeli razmišljati o ustanovitvi kulturno umetniškega društva. T. Z.

Pionirska nagradna križanka »Jelen«

KUPON
pionirske nagradne križanke JELEN

Dragi pionirji!
Zadnje ste dobro rešili sneženega moza, danes pa potkusite srečo s križanko »Jelen«. Rešitve pošljite najkasneje do 5. februarja na naslov Uredništvo Dolenjskega lista, Novo mesto, poštni predal 23. Ne pozabite priložiti rešitvi kupona, ki je nastanjen pod jelenom! Brez tega kupona ne boste mogli sodelovati v žrebanju! Tokrat smo vam pripravili lepo knjižno nagrado, ki je bo deležen eden izmed vseh, ki bodo križanko pravilno rešili. — Če vas je več v enem razredu, ki boste križanko rešili, lahko pošlete vse rešitve v skupni kuverti, da prihranite na poštnini. Pionirji iz pionirje iz Novega mesta in okolice pa lahko oddajo rešitve osebno v naši pisarni na Ljubljanski cesti št. 25. Torej — veliko sreče pri reševanju!

BESEDE POMENIJO:
Vodoravno: 1. Oblika glagola igrati, 4. predlog, 5. mlečni izdelak, 6. del voza, 7. klica; luza, 8. kadar, 9. predlog, 11. ozka cesta, 13. naslov (spomenik, tujska), 18. osam. ljenski, 20. tečaj (polovica), 21. kratica za starejši, 22. prav tako, isto, 24. vodna žival, bolezen, 26. dur, 27. veznik, 28. delno pla-

Mestni odbor Zveze borcev v Novem mestu

priredi v soboto 2. februarja 1952 v vseh prostorih Doma JA

KULTURNO-ZABAVNO PRIREDITEV

Obleka večerna. — Čisti dobiček prireditve je namenjen za postavitev spomenika žrtvam narodno-osvobodilne vojne v Novem mestu.

Povabite znance in prijatelje! Orkester, plesna glasba, mrzla in topla jedila, izbrana vina itd.

KOTICEK ZA GOSPODINJE

Spehovka. Najprej naredimo kvaseno testo, kakršno za koprano in navadne pite. Ko je dovolj shajano, ga razvaljamo na prtu, ki smo ga prej potresele z moko, nato namažemo s sveže precvrto mastjo, potresemo s sladkorjem, cimetom in svežimi ovirki. Nato ga zvijemo, denemo v namazan, z drobtinami potresen pekač, postavimo na toplo, da shaja, potem pa spečemo. Ko je lepo rumeno, zapenemo, potresemo s sladkorjem in še toplo serviramo. Spehovko lahko pripravimo tudi brez sladkorja.

Jabolčni narastek. Kilogram jabolk olupimo, narežemo na koščke in skuhamo s kozarec vode, dokler niso čista mehka. Nato jih pretlačimo in jim primešamo 10 dkg rozin, nekoliko nastrižane limonove lupine, noževo konico cimeta, žličko ruma in tri žlice sladkorja. S presnim maslom dobro namažemo posodo za narastke, jo obložimo s piškoti in denemo nanje plast jabolčne mase, nato spet plast piškotov itd., dokler vaza ne porabimo. Narastek pečemo v pečici počasno približno 1. uro. Ko je pečen, ga strsemo na krožnik, potresemo s sladkorjem in s sesekljanimi orehi ali lešniki.

Namesto piškotov lahko porabimo tudi srodico belih stručk, ki jo zrežemo na rezine in namočimo v vino.

Flancti. 8 dkg masla zdrobimo s pol kilograma mehke moke, dodamo malo soli, 3 dcl kisle smetane (goste), 3 rumenjakov, 8 dkg sladkorja, limonov sok, žličko vina ali ruma. Iz tega napravimo testo, ki naj počiva do ene ure, nato ga razvaljamo na nožev rob debelo, zrežemo iz njega s petelinokom flancti, ki jih ocvremo na razbeljeni masti. Se toplo potresemo z zdrobljenim sladkorjem.

Sadni kruhek. V skledo, kjer mesiš kruh, daš pol kilograma krušne moke, pol kilograma rozlične moke, zavitek pečilnega praška, ki ga dobro vmešaj v vodo, 10 dkg sladkorja, 7 žlic vode, 4 žlice marmelade, četrt kilograma zrezanih suhih jabolk in hrusa, četrt kg suhih sliv, pest rozin, sesekljano lupino ene limone in mso soli. Iz vsega tega napravimo testo, izoblikuj stručko, deni v pekač in peci tri četrt ure. Tako pripravljen sadni kruhek ostane zelo dolgo svež in je pripraven za pošiljanje.

Smrtna kosa med rojaki v Ameriki

V Clevelandu, Ohio, so umrli: Matej Zažkar, star 60 let, iz Brloga pri Sv. Križu blizu Kostanjevca; Josip Kopina; mr 44 let, iz Leskoveca pri Krškem; Urška Blažetič, stara 62 let, iz Gor. Suhadola pri Novem mestu.

V Evelethu, Minn., je umrl Jože Lovšin, doma iz Ribnice na Dolenjskem.

V Chicagu, Ill., je umrla Marija Kersan (prej Peterne), rojena leta 1893 v Novi Oselnici.

V Johnstonu, Pa., je umrla Berta Peškar, star 58 let, iz Zuzemberka na Dolenjskem.

V Clevelandu, Ohio, so umrli: Frank Tidar, star 68 let, iz Bučke na Dolenjskem; Janez Oblak, star 63 let, iz Cerkevce; Louis Gregorič, star 60 let, iz Podklanca pri Sotradnici; Karol Blatnik, iz Hini pri Žužemberku; Ana Wolf, roj. Encel, stara 80 let, iz Bele cerkve pri Novem mestu; Frank Gregorič, star 70 let, iz Dolenje vasi pri Smarjeti.

V Broughtonu, Pa., je umrla Marija Merick, roj. Zbanič, iz Lazce v občini Draga pri Loškem potoku na Dolenjskem.

Odlikovanje zaslužnih borcev

V preteklem tednu so krajevni odbori Zveze borcev v Beli krajini prejeli mnogo odlikovanj, ki so jih razdelili med najzaslužnejše člane ZB. Takšna slovesnost je bila tudi v Podzemlju, kjer so se v četrtek 24. januarja zbrali v pisarni KLO povabljeni odlikovanci. Predsednik krajevne organizacije ZB v Podzemlju je v krajevnem nagovoru čestital odlikovancem in jim razdelil odlikovanja, pozivajoč jih, naj še nadalje vtrajajo v borbi in nesobnem delu za politični in gospodarski napredok Bele krajine. Odlikovani so bili: tov. Franc Molek s medaljo za hrabrost, tov. Martin Kure, ml., s medaljo za hrabrost, tov. Anton Pezdirc z redom Partizanske zvezde in tov. Malka Flak z medaljo Zasluge za narod.

Navzoči člani ZB so čestitali odlikovancem. Na tem sestanku so se tudi pogovorili o nadaljnjem delu v organizaciji ZB ter o pripravah za občni zbor, na katerem bodo imeli volilne občinski odbor ZB s sedežem v Gradcu.

Krajevni odbor ZB pripravila tudi slovesnost, na kateri bodo za svojicem padlih borcev in vojnih žrtov razdelili Spomenice.

Ministrstvo za notranje zadeve LRS, Uprava Ljudske milice za Slovenijo razpisuje

Natečaj

za sprejem v službo Ljudske milice

Pogoji za sprejem so: starost od 18—30 let, telesno in duševno zdravje, končna osnovna šola in regulirana vojska obveznost.

Prosilci morajo priložiti naslednje listine: lastnorodno podpisano prošnjo, kolikova, a 30 dnevni roljstni list, zborniška spričevalo, zadnje šolske spričevalo, potrdilo o regulirani vojski obveznosti, potrdilo o dr. zavljanstvu FLRJ, potrdilo o vpisu v vo. liveni imenik, potrdilo o nezakovanju in tisti, ki so v službenem razmerju, potrdilo delodajalca, da lahko službo zapuste, če bodo sprejeti v LM. Prosilci je treba priložiti tudi lastnorodno napisan življenjski in kjasni prošilca, da bosta v službi najmanj 1 leto. Prošnje sprejemajo postaje LM, v katerih območjih prošilci stalno bivajo, najpozneje do 15. februarja 1952.

Služba se začne z vsipom v šolo LM. Sprejete osebe so upravitvene do prečmkov in drugih ugodnosti po dobilih Zakona o LM in drugih tozadevnih predpisih.